

BİTÜDER Yönetim Kurulu Başkanı ALPER DOĞRUER

Bu yıl Kahramanmaraş merkezli 11 ili kapsayan depremin acıları ve devam eden aylarda yaraların sarılması için maalesef ülke yasa boğulduğumuz bir süreçte geçti. Halen bölgenin normal hayata dönülmesi için çalışmalar devam ediyor. Bir önceki yıldan zaten, Rusya-Ukrayna krizi ve ekonomik dalgalanmalar gibi nedenlerle zaten oldukça hareketli geçmişti, ülkemizde ve sektörümüzde küresel problemlerin yansımalarını, dövizdeki yükselişten kaynaklı fiyat artışlarını yoğun yaşadık. Yaşanan bu hareketlilik sektörü ihracat, hammadde, tedarik ve ulaşım noktasında oldukça zorlayıcı şekilde etkilemişti. Devam eden bölgesel savaşlar hala küresel belirsizlikler devam etmekte.

İnşaat ve Yalıtım sektörü açısından, iç piyasada depremlerin ardından, kalıcı konut yatırımlarının depremden etkilenen vatandaşın barınma ihtiyacını çözmek adına hızlandırılmış olması sektörü hareketlendirilmiştir. Dernek olarak kalıcı konutlarda su yalıtımı detaylarını eksiksiz şekilde yapılması, ne kadar hızlı olsa da doğru malzeme seçimi ve detaylandırmalarla o bölgede korozyondan korunmuş nitelikli kalıcı konutların yapılması adına çalışmalara katkıda bulunduk.

Maalesef bölgemizde yaşanan savaşlar, gündemimizi olumsuz etkiliyor. Son bulmasını, biran önce barışçıl, akılcı, sağlıklı dönemlerin gelmesini bekliyoruz. Savaşlar, doğal afetler son dönemde hiç gündemden eksik olmuyor.

Bu doğal afetlerden deprem ve depreme dayanıklı yapılar daima derneğimizin ana çalışma teması. Ülke olarak riskli yapı stoğumuzun kentsel dönüşümle sağlıklı hale getirilmesi çalışmalarını yakından takip ediyor, yeni binalarda su yalıtımları en ideal şekilde tamamlanmış olması için çalışmalar yapıyoruz. Bu noktada BİTÜDER üyesi sanayicilerimizin önümüzdeki yıl programında "kalite" olgusu üzerinde hassasiyetle durmaya devam edeceğimizi vurgulamak isterim. Nitelikli yapıların artmasında tüm paydaşlar, kamu otoritesi ile birlikte sorumluluk ve görev almalıdır. Tüm üyelerimiz geliştirdikleri Ar-Ge çalışmalarını ile uluslararası kalitede yeni nesil ürünlerin üretimini yapmakta ve standartlara uygun şekilde piyasaya arz etmektedir. Her alanda gönüllü kalite testlerimizi devam ettirerek sektörümüzde haksız rekabetin önlenmesi çalışmalarına devam edeceğiz.

CEPHEDER Yönetim Kurulu Başkanı ARZU IŞIKLI

2023 yılı belirsizliklerle geçen bir yıldır. Yaşanan iki genel seçim ve peşi sıra bir dizi trajik deprem, cephe malzemeleri sektörünü de kısa vadede olumsuz etkiledi. Resmî enflasyona paralel artan asgari ücretin yanı sıra yükselen enerji bedelleri, tüm üretim maliyetlerine doğrudan yansdı. Diğer yandan akaryakıt maliyetlerindeki istisnai artışlar ise özellikle de yurt içi şantiye teslimi ürün maliyetlerini istisnai biçimde artırdı. Yıl içinde banka kredilerinin daralması ve erişim zorluğu ile özellikle de son dönemde ciddi şekilde artan kredi maliyetleri, işletme sermayesi amaçlı nakte erişimi sınırlandırdı ve çok pahalı bir kaynağa haline getirdi.

Yurt içinde deprem sonrası ilgili bölgelerde hızla ivme kazanan konut projeleri nitelikli teknik personel hızla bu bölgelere kanallandı ve yoğun istihdam sağladı. Günün sonunda diğer bölgeler gerek deneyimli teknik personel gerekse nitelikli uygulayıcı ekip bulmakta zorluk çektiler. Bu durum da tüm yurt içinde uygulama maliyetlerine yansdı. Özellikle yapım süresi uzun büyük projelerin bütçelerine uyabilmeleri, sabit birim fiyatla işi tamamlayabilmeleri olanaksızlaştı, enflasyonun etkisiyle birim fiyat artışları özellikle işçiliklerde ve yevmiyelerde 1 yıldan 6 aya, son dönemlerde aylık dönemlerde gerçekleşti. Bu durumun yarattığı riskler kar marjlarının öngörülememesine ve erimesine yol açtı. Doğal olarak bu durum hak ediş ödeme vadelerini kısalttı ve sektörü nakit olarak işlemeye zorladı. Zaten var olan finansman güçlüğüne bu durum ekstra bir yük getirdi.

Deprem bölgelerinde hızla ilerleyen yapılaşma, projele-

rin bir an önce yetiştirilmesi amacıyla teknik şartnamelere çok daha esnetilerek uygulanmasına olanak kıldı, bu da nitelikli malzeme kullanımından sapmaları beraberinde getirdi. Peşi sıra iki seçimin ve depremlerin ardından belli bir toparlama gösteren ve cephe malzemelerine talebin yoğunlaştığı bir yaz döneminin ardından, kredilerdeki daralma ve istihdam düşmesinde sınırlı öngörülebilirlik neticesinde yılın son çeyreğine doğru perakende malzeme segmentinde geçen yıllara kıyasla belirli bir daralma gözlemlendi.

Ihracat açısından bakıldığında gelişmiş pazarlarda kısmi bir resesyona etkileri net biçimde gözlemlendi. Bu etkilere Rusya-Ukrayna konusundaki devam eden gerginliğe, İsrail-Filistin konusundaki politik sıkıntılara da eklendiğinde, bu bölgedeki pazarlar konjonktürden olumsuz yönde etkilendi. Bu bölgelerdeki politik gerginliğin kısa vadede çözüme kavuşmayacağı düşünülürse, ortaya çıkan arz fazlası kendine yeni pazar yaratmak için sürekli arayışta olacaktır.

Ihracat konusunda döviz kurlarının düşüklüğü, artan üretim maliyetleriyle birleşince, özellikle de navlun fiyatlarında beklenen düşme de kısa sürelerde gerçekleşmeyince, ihracat pazarlarındaki lokal üreticilere kıyasla geçmişte olabilen rekabet avantajları kısmen erozyona uğradı.

Diğer yandan yurt dışındaki projeler de nitelikli uygulayıcı ekipler için yeni fırsatlar tanıyınca, yurt içi projelerde belli noktalarda dönemsel sıkıntılar baş gösterdi.

Hali hazırda devlet destekli projeler yerel seçim öncesi belli bir iç talebi yaratmakta olup, seçim sonrası izlenecek ekonomik politikanın cephe malzemeleri sektörünün temel dinamiklerine yön vermesi olasıdır. 2024 yılının ilk çeyreğinde yerel seçimlere kadar özellikle de kamu projelerinin

yarattığı dinamik ve Ocak ayında çalışan ücretlerinin enflasyonu kısmen telafi eder nitelikte artış göstermesi, bireylerin tüketim harcamalarına olumlu yansiyabilir ve bu da perakende sektörüne doğrudan, konut satışlarına ise dolaylı da olsa olumlu yansiyebilir. Diğer yandan 2024 yılında yerel seçim sonrası Merkez Bankasının enflasyonu düşürmeye yönelik konservatif para ve faiz politikalarını kararlı biçimde uygulaması durumunda piyasalarda belli bir durgunluk söz konusu olabilir. Bu sürecin gerek tüketiciler gerekse üreticiler için zorlayıcı olması muhtemeldir. Dövizde de kontrollü serbestlik ile asgari ücret artışı üretim maliyetlerine doğrudan yansiyacaktır. Bu süreçte ihracat pazarlarının durumu ve uluslararası projelerin gidişatı yapı malzemelerinin temel bileşenlerinden olan cephe sektörünün gidişatına da yön verecektir.

ÇATIDER Yönetim Kurulu Başkanı LEVENT ÇEKİ

Ancıyla tatlısıyla bir yılı tamamlarken ÇATIDER olarak 22 yılı geride bıraktık ve yeni umutlar ile yeni bir yıla adım atıyoruz. Geçtiğimiz yılın tüm zorluklara rağmen sektörümüz adına iyi geçtiğini ve olumlu bir yıl olduğunu belirtmek isterim. Sektörün bu dönemde önemli kazanımları olduğunu ve gelişmeye devam ettiğini de söyleyebiliriz.

